

Bijna gehangen

(Novelle).

Hij was driemaal langs mij heengegaan, terwijl hij met vluggen, **bijna** onbeschaamden blik recht in de oogen zag. Terwijl hij vlak voor mij **ging** staan, sprak hij :

— Mijn naam is Bruchshaw de detectief, en ik heb een bevel om u **aan** te houden.

— Wien moet ge gevangennemen ?

— Evenol Renschoul.

— Dan heeft hier een misverstand plaats, antwoordde ik, mijn naam is Raymond Calmar.

— Kom, maak mij nu niets wijs, sprak hij ruw.

— Ik zeg u, dat ge in een dwaling verkeert, hernam ik, en was op **het** punt mij te verwijderen, toen de detectief een zonderlinge beweging **maakte** met een schitterend voorwerp, en tot mij grooten schrik voelde ik ,dat ik **ge**-boeid was.

— Gij hebt u vergist, herhaalde ik vrij kalm, daar ik wel begreep **dat** allen tegenstand nutteloos was. Maar zeg mij toch waarvan ik **beschuldigd** word ?

— Van den moord op Helena Hatherley uit Highgate, op 23 November 1887.

— Ik heb nooit van Helena Hatherley gehoord, riep ik uit, en ik ben **zelfs** nooit in Highgate geweest.

Toch werd ik naar het politiebureel gevoerd, en had al den tijd om tot den volgenden morgen over het gebeurde na te denken.

Ongelukkig waren er in Londen maar weinig personen, die mijne **identiteit** zouden kunnen bewijzen. Mijne neiging tot zwerven, die ik met **mijn** geld van mijne voorouders geërfd had, hadden mij de laatste jaren geen vaste woonplaats doen kiezen. De vroegere familie- en vriendschapsbetrekkingen waren ook alle verbroken; zelfs mijne mede-ambtenaren waren vreemdelingen voor mij, daar de firma andere heeren in haar dienst had genomen, dan er in mijn jeugd waren. De firma zelf evenwel had ik jaren achtereen gekend, en ik troostte mij met de gedachte, dat die zeker wel mijn identiteit zou **kun**-nen bewijzen.

Waar ik in November 1887 was ? Wel, ik had de zoetste herinneringen aan dat tijdstip, want in die maand had ik mijne lieve Elsie ontmoet, en die kennismaking, in een klein Zwitsersch dorp aangeknoopt, had tot een **verlo**-ving geleid.

Elsie en haar vader maakten op dit oogenblik, dat wist ik, een reis op het vasteland. Ik zou haar kunnen schrijven, maar wanneer de brief haar **zou**

bereiken, dat was een andere zaak. In dien tusschentijd schreef ik aan mijn bankiers en zond een briefje poste-restante aan Elsie te Parijs.

Ik wachtte het antwoord mijner bankiers met ongeduld af, en toen het kwam, stelde het mij niet erg gerust; het luidde als volgt :

— De persoon van Avenol Renschoul, zich noemend Raymond Calmar, is een groot oplichter. De heer Raymond Calmar zit op 't oogenblik bij ons op 't kantoor om zaken te doen.

Dit korte, brutale antwoord verontrustte mij zeer, en ik begon langzamerhand aan mijn eigen identiteit te twijfelen. De voorloopige verhooren waren spoedig afgelopen, en op den dag van de openbare terechtzitting was ik het middenpunt van een nieuwsgierige menigte, want het gerucht had zich verspreid, dat er een geheimzinnig romantische zaak behandeld zou worden, en zij was ook niet van belangrijkheid ontbloot.

In het jaar 1887 woonde er te Highgate een dame, Helene Hatherley genaamd, jong, rijk en knap. Zij was de verloofde van graaf Metzfeld, die, zooals men verhaalde, uitgestrekte bezittingen had in Oostenrijk. Op zekeren dag (de getuigen, die dit vertelde, heette Hanna Wadeby, een oude, vertrouwde dienstbode van juffrouw Hatherley) was er op het toneel een jonge man verschenen, die zich Avenol Renschoul noemde, en tusschen hem en den graaf scheen een warme vriendschap te bestaan.

Op zekeren avond — het was den 23 November 1887 — werd er om zeven uur gebeld, en toen Hanna de deur opende, was het Renschoul, die verzocht haar meesteres te mogen spreken. Zij liet hem in de ontvangkamer en ging juffrouw Helena van zijn komst verwittigen. Ongeveer een uur later werd de voordeur opengedaan en zachtjes dicht getrokken.

Wat was er toen gebeurd ?

— Ik hoorde kreunen, als van iemand die pijn had. Ik begaf mij naar de gang, waar het evenwel volslagen donker was. Plotseling werd het gekreun heviger en hoorde ik een geluid als van iemand die heftig beeft. Op dat oogenblik stiet mijn voet tegen een hoop kleederen.

Hier hield de oude vrouw even op, om haar zakdoek te nemen en er haar oogen meê af te vegen.

— Ik haalde een licht, en daar voor mij op den vloer, het mooie haar badende in een plas van haar eigen bloed, lag mijn meesteres.

— Onderzocht gij haar ?

— Ja, mijnheer, maar zij was reeds dood.

— Kijk nu eens naar den gevangene. Hebt ge hem meer gezien ?

— Stellig. Het is Avenol Renschoul, de man, die mijn arme meesteres vermoordde.

De volgende getuige deed een heel ander verhaal.

— Op zekeren avond (het was een oude knecht, die dit vertelde) hadden Metzfeldt en Renschoul kaart gespeeld om hoogen inzet, en Renschoul had

veel gewonnen. Metzfeldt, verbitterd door zijn aanhoudend verlies, besloot alles in eens te wagen.

— Renschoul, sprak hij, op tafel leunend, gij hebt van avond gewonnen, gij hebt alles wat ik bezit, behalve mijn landgoed te Metzfeldt, afgewonnen. Ik wil dit nu ook op 't spel zetten.

— Afgesproken, hernam zijn metgezel.

Zij speelden, volgens beschrijving van den knecht, met bijna tijgerachtige woede, en weer won Renschoul.

— Gij hebt nu alles gewonnen, sprak de graaf met de kalmte der wanhoop.

— Nog niet alles !

— Wat hebt ge mij overgelaten ? vroeg de ander.

— Helena Hatherley. Kom, Helena als inzet.

Metzfeldt sprong met een vloek van zijn stoel op, terwijl hij de tafel omverwierp en de kaarten zich in alle richtingen verspreidden. Renschoul bukte zich, en ze oprapende, legde hij ze weer op tafel.

— Uw oordeel ? sprak hij kalm,

De graaf aarzelde een oogenblik, en toen, met een bijna waanzinnigen lach zette hij zich weer aan tafel en begon te spelen. Weer won Renschoul. Dit scheen Metzfeldt tot bezinning te brengen. Hij strompelde naar de deur, met het plan zich te verwijderen.

— Ga niet weg ! riep Renschoul. Gij moet mij een briefje geven voor juffrouw Hatherley.

Daar 'de graaf de betaling zijner schulden als een eerezaak beschouwde, zette hij zich onmiddellijk neer om een briefje te schrijven, waarin hij afstand deed van de hand van mejuffer Hatherley ten gunste van Avenol Renschoul.

— Op welken dag en hoe laat was het ?

Den 23^{en} November omstreeks 10 uur 's avonds.

Mijn advokaat stond op, om zoo goed als de omstandigheden het toelieten, mij te verdedigen. Hij begon met te verklaren, dat er hier een vergissing plaats had.

— De gevangene, die wij hier voor ons zien, is niet Avenol Renschoul, maar Raymond Calmar.

Terwijl hij sprak, ontstond aan een der deuren eenig rumoer, en een man, die zich een weg door de menigte baande, nam plaats op een opengebleven stoel. Het scheen of ik dat zelf was.

Voor een oogenblik was ik dan ook vol verbazing. Toen kwam het plotseling bij mij op, dat de binnentredende mijn neef Edward Rigby moest zijn, de zoon van mijn vaders eenige zuster, een jongen die nooit gedeugd had. Zijn gelijkenis met mij was in alle opzichten treffend. Wij hadden elkaar vroeger zelden ontmoet, en in de laatste jaren had ik in 't geheel niet meer aan hem gedacht.

— Veronderstel dat de gevangene kan bewijzen dat hij Raymond Cal-

mar is, zou hem dat vrij maken? vroeg de rechter, mijn advocaat in de rede vallend. Gij weet, dat de getuigen onder eede verklaard hebben, dat deze dan de misdaad begaan heeft.

— Wij hebben een voldoende alibi voor Calmar, antwoordde mijn advocaat. Mijn getuigen, kolonel en juffrouw Elise Weynall, hebben dezen morgen getelegegrafeerd, dat zij hier zouden zijn om het alibi van Calmar te bewijzen.

— Maar niet van Renschoul?

Dat is zoo, mijnheer.

— Kunnen we dan den waren Raymond Calmar niet hier laten komen? vroeg een der juryleden.

— Het spijt mij u te moeten zeggen, dat hij op het vasteland is, antwoordde de rechter.

Ik kreeg een plotselingen inval. Mijn neef had gedurende zijn nietswaardig leven verschillende andere namen aangenomen, misschien behoorde onder dezen ook wel dien van Avenol Renschoul. Aan een mijner bewakers een stukje papier verzoekend, schreef ik er op: « De man, die zich Raymond Calmar noemt, is juist de zaal binnengekomen ». Dit werd aan mijn advocaat overhandigd, die het las, een oogenblik in zijn rede bleef steken, zijn hoofd ophief, en tot den rechter zei: « Er wordt mij bericht, dat de zoogenaamde Raymond Calmar juist de zaal is binnengekomen. Ik verzoek u vriendelijk hem te laten aanhouden en hier brengen ».

— Niemand mag het gebouw verlaten! klonk het bevel van den rechter, en zich vervolgens tot mijn advocaat wendend, sprak hij: « Waar is die man? »

— Daar, mijnheer! riep ik uit, bij de derde pilaar van de deur.

Aller oogen keerden zich natuurlijk in die richting, en een kreet van verwondering, waarmee de rechter en de gezworenen instemden, ging uit de menigte op, toen de man naar voren gebracht werd.

De getuigen werden een voor een teruggeroepen, maar zij wisten niet wat te zeggen. Sommigen bleven er bij, dat ik de moordenaar was, maar zij zouden er niet op kunnen zweren.

— Kan iemand de identiteit van Raymond Calmar bewijzen? vroeg de rechter ten laatste ongeduldig.

— Ja, mijnheer, ik! riep een heldere meisjesstem, en tegelijkertijd verscheen mijn lieve Elsie in de getuigenbank.

— Hoe is uw naam? vroeg de rechter.

— Elsie Weynall.

— Kent ge Raymond Calmar?

— Of ik hem ken? Hij is mijn verloofde.

— Welke dezer twee mannen is hij dan?

Elsie was een oogenblik verbluft. Toen kwam er een glimlach om haar

mond en met vaste stem zegde zij de vier eerste regels op van een versje, dat ik zelf gemaakt had.

Mijn hart klopte sneller van dankbaarheid, toen ik haar list doorzag, want niemand dan haar en mij waren deze regels bekend.

— Zeg nu, mijnheer, ging zij voort, dat Raymond Calmar het versje vervolgt.

De rechter wendde zich tot den anderen man en zei :

— Weet gij het ?

Het gelaat van mijn neef werd lijkwit en hij schudde het hoofd.

— En gij ? vroeg de rechter, zich tot mij wendend.

Ik aarzelde natuurlijk geen oogenblik om de ontbrekende regels aan te vullen.

— Dan is dat, sprak Elsie, op mij wijzend, Raymond Calmar.

Terwijl zij dit zei, ontstond er plotseling eenige beweging aan den kant waar mijn neef stond : er flikkerde een blinkend voorwerp en eer iemand het kon verhinderen, had hij door een revolverschot een einde aan zijn leven gemaakt.

't Duurde verscheidene maanden vóór het bekend werd dat de moordeenaar acteur geweest was en dat hij destijds optrad onder den naam van Avenol Renschoul. Wij vernamen ten laatste, dat hij het plan gemaakt had om mij uit den weg te ruimen en zich van mijn geld en bezittingen meester te maken. Hij wist, dat hij gezocht werd voor den moord te Highgate, maar vond het verkieslijker, dat ik in zijn plaats gehangen zou worden. Het had ook in zijn plan gelegen naar het vasteland te vertrekken vóór dat de zaak diende, maar zijn roekeloosheid of rustelooze nieuwsgierigheid deed hem in de val loopen.

Altijd beleefd.

Rechter. — Hebt gij den diefstal alleen gepleegd ?

Beklaagde. — Neen, met welwillende medewerking van mijn vrienden.

De reden.

Dokter. — Uwe vrouw lijdt aan erge hoofdpijn.

Echtgenoot. — Dat ken ik. De oude hoed drukt haar te zwaar.

Dat ging niet.

Rechter. — Ge zijt beschuldigd van verschillende bedriegerijen onder de namen Schooter, Muller en Meier. Waarom hebt ge dat gedaan ?

Beschuldigde. — Wel, Edelachtbare, ik kan toch waarlijk voor zulke dingen mijn eerlijken naam niet gebruiken !

N^r 14.

Prijs 35 cent. — Abonn. per jaar 20,80 fr.

3 Februari 1923.

'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

en andere verhalen

door A. HANS

